

一、求公式 $(\neg p \rightarrow q) \rightarrow (q \rightarrow r)$ 的主合取范式和主析取范式。（10分）

真值表如下：

p	q	r	$\neg p$	$\neg p \rightarrow q$	$q \rightarrow r$	$(\neg p \rightarrow q) \rightarrow (q \rightarrow r)$
0	0	0	1	0	1	1
0	0	1	1	0	1	1
0	1	0	1	1	0	0
0	1	1	1	1	1	1
1	0	0	0	1	1	1
1	0	1	0	1	1	1
1	1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	1	1	1

主合取范式为 $(p \vee \neg q \vee r) \wedge (\neg p \vee \neg q \vee r)$

主析取范式为 $(\neg p \wedge \neg q \wedge \neg r) \vee (\neg p \wedge \neg q \wedge r) \vee (\neg p \wedge q \wedge r) \vee (p \wedge \neg q \wedge \neg r) \vee (p \wedge \neg q \wedge r) \vee (p \wedge q \wedge r)$

二、用 $'\downarrow'$ 等价表示公式 $(p \rightarrow q) \rightarrow \neg r$ 。（10分）

$$\begin{aligned}
 (p \rightarrow q) \rightarrow \neg r &\iff \neg(\neg p \vee q) \vee \neg r \\
 &\iff (\neg p \downarrow q) \vee \neg r \\
 &\iff ((\neg p \downarrow q) \downarrow \neg r) \downarrow ((\neg p \downarrow q) \downarrow \neg r) \\
 &\iff (((p \downarrow p) \downarrow q) \downarrow (r \downarrow r)) \downarrow (((p \downarrow p) \downarrow q) \downarrow (r \downarrow r))
 \end{aligned}$$

三、设 A, B 为 FC 中任意公式，举例说明 $A \rightarrow B \vdash_{FC} \forall v A \rightarrow \forall v B$ 不一定成立。（5分）

根据演绎定理，原公式等价于 $\vdash_{FC} (A \rightarrow B) \rightarrow (\forall v A \rightarrow \forall v B)$

构造如下解释

A, B 中变元均为 v ，论域 $D = \{0, 1\}$, $\bar{A}, \bar{B} : D \rightarrow \{T, F\}$

$A(0) = T, A(1) = T, B(0) = T, B(1) = F, \bar{v} = 0$

将此解释带入得

$$\begin{aligned}
 (\bar{A}(\bar{v}) \rightarrow \bar{B}(\bar{v})) \rightarrow (\forall v \bar{A} \rightarrow \forall v \bar{B}) &= (T \rightarrow T) \rightarrow (T \rightarrow F) \\
 &= T \rightarrow F \\
 &= F
 \end{aligned}$$

由此可得，在此解释下，该公式不成立。

四、分别用 $'\uparrow'$ 和 $'\downarrow'$ 等价表示公式 $\neg(p \wedge \neg q) \wedge (q \wedge r)$

首先将公式化简

$$\begin{aligned}
 \neg(p \wedge \neg q) \wedge (q \wedge r) &\iff (\neg p \vee q) \wedge (q \wedge r) \\
 &\iff (\neg p \wedge q \wedge r) \vee (q \wedge r) \\
 &\iff q \wedge r
 \end{aligned}$$

用 $'\uparrow'$ 表示

$$\begin{aligned}
 \neg(p \wedge \neg q) \wedge (q \wedge r) &\iff q \wedge r \\
 &\iff (q \uparrow r) \uparrow (q \uparrow r)
 \end{aligned}$$

用 $'\downarrow'$ 表示

$$\begin{aligned}
 \neg(p \wedge \neg q) \wedge (q \wedge r) &\iff q \wedge r \\
 &\iff \neg(\neg q \vee \neg r) \\
 &\iff \neg q \downarrow \neg r \\
 &\iff (q \downarrow q) \downarrow (r \downarrow r)
 \end{aligned}$$

五、在命题逻辑演算系统 PC 中证明：（20分）

(1) $\vdash \neg C \rightarrow (\neg B \rightarrow \neg(\neg B \rightarrow C))$

1. $(\neg B \rightarrow C) \rightarrow (\neg C \rightarrow B)$ 逆否

2. $((\neg B \rightarrow C) \rightarrow (\neg C \rightarrow B)) \rightarrow (\neg C \rightarrow ((\neg B \rightarrow C) \rightarrow B))$ 前件互换定理

3. $\neg C \rightarrow ((\neg B \rightarrow C) \rightarrow B)$ 1, $2r_{mp}$
 4. $((\neg B \rightarrow C) \rightarrow B) \rightarrow (\neg B \rightarrow \neg(\neg B \rightarrow C))$ 逆否
 5. $\neg C \rightarrow (\neg B \rightarrow \neg(\neg B \rightarrow C))$ 3, 4三段论
 (2) $\vdash ((A \rightarrow (B \rightarrow C)) \rightarrow A) \rightarrow A$
 1. $\neg A \rightarrow (A \rightarrow (B \rightarrow C))$ 定理3.1.3
 2. $\neg(A \rightarrow (B \rightarrow C)) \rightarrow A$ 1逆否
 3. $A \rightarrow A$ 定理3.1.1
 4. $(\neg(A \rightarrow (B \rightarrow C)) \rightarrow A) \rightarrow ((A \rightarrow A) \rightarrow (((A \rightarrow (B \rightarrow C)) \rightarrow A) \rightarrow A))$ 定理3.1.14
 5. $((A \rightarrow (B \rightarrow C)) \rightarrow A) \rightarrow A$ 2, 3, $4r_{mp}$
 (3) $\vdash (A \rightarrow (B \rightarrow \neg C)) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))$
 1. $\neg A \rightarrow (A \rightarrow (C \rightarrow \neg B))$ 定理3.1.3
 2. $(A \rightarrow (C \rightarrow \neg B)) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))$ 前件互换定理
 3. $\neg A \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))$ 1, 2三段论
 4. $(B \rightarrow \neg C) \rightarrow (C \rightarrow \neg B)$ 逆否
 5. $(C \rightarrow \neg B) \rightarrow (A \rightarrow (C \rightarrow \neg B))$ A1
 6. $(B \rightarrow \neg C) \rightarrow (A \rightarrow (C \rightarrow \neg B))$ 4, 5三段论
 7. $(B \rightarrow \neg C) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))$ 2, 6三段论
 8. $(\neg A \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))) \rightarrow (((B \rightarrow \neg C) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))) \rightarrow ((A \rightarrow (B \rightarrow \neg C)) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))))$ 定理3.1.14
 9. $(A \rightarrow (B \rightarrow \neg C)) \rightarrow (C \rightarrow (A \rightarrow \neg B))$ 3, 7, $8r_{mp}$
 (4) $((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C) \rightarrow D, \neg D \rightarrow \neg B, \neg A \vdash D$
 1. $(B \rightarrow D) \rightarrow (((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C) \rightarrow D) \rightarrow ((\neg B \rightarrow ((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C)) \rightarrow D)$ 定理3.1.14
 2. $(\neg D \rightarrow \neg B) \rightarrow (B \rightarrow D)$ A3
 3. $\neg D \rightarrow \neg B$ 前提
 4. $B \rightarrow D$ 2, $3r_{mp}$
 5. $((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C) \rightarrow D$ 前提
 6. $\neg A \rightarrow (A \rightarrow (B \rightarrow \neg C))$ 定理3.1.3
 7. $\neg A$ 前提
 8. $A \rightarrow (B \rightarrow \neg C)$ 6, $7r_{mp}$
 9. $B \rightarrow (\neg B \rightarrow C)$ 定理3.1.3
 10. $(A \rightarrow (B \rightarrow \neg C)) \rightarrow ((B \rightarrow (\neg B \rightarrow C)) \rightarrow ((\neg A \rightarrow B) \rightarrow (\neg B \rightarrow C)))$ 定理3.1.14
 11. $(\neg A \rightarrow B) \rightarrow (\neg B \rightarrow C)$ 8, 9, $10r_{mp}$
 12. $((\neg A \rightarrow B) \rightarrow (\neg B \rightarrow C)) \rightarrow (\neg B \rightarrow ((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C))$ 前件互换定理
 13. $\neg B \rightarrow ((\neg A \rightarrow B) \rightarrow C)$ 11, $12r_{mp}$
 14. D 1, 4, 5, $13r_{mp}$

六、在 ND 中证明：

(1) $\vdash (\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C) \rightarrow (\neg A \vee C)$
 只需证 $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C) \vdash (\neg A \vee C)$ 演绎定理
 1. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C) \vdash (\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C)$ 公理
 2. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C) \vdash \neg A \vee B$ 1 $\wedge$ 消除
 3. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); \neg A \vdash \neg A$ 公理
 4. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); \neg A \vdash \neg A \vee C$ 3 $\vee$ 引入
 5. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B \vdash (\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C)$ 公理
 6. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B \vdash \neg B \vee C$ 5 $\wedge$ 消除
 7. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B; \neg B \vdash B$ 公理
 8. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B; \neg B \vdash \neg B$ 公理
 9. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B; \neg B \vdash C$ 8, 9 $\neg$ 消除
 10. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B; C \vdash C$ 公理
 11. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B \vdash C$ 6, 9, 10 $\vee$ 消除
 12. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C); B \vdash \neg A \vee C$ 11 $\vee$ 引入
 13. $(\neg A \vee B) \wedge (\neg B \vee C) \vdash (\neg A \vee C)$ 2, 4, 12 $\vee$ 消除
 (2) $\vdash (\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B)) \rightarrow A$
 只需证 $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B) \vdash A$ 演绎定理
 1. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A \vdash \neg A$ 公理
 2. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A \vdash \neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B)$ 公理
 3. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A \vdash \neg(A \rightarrow \neg B)$ 1, 2 $\rightarrow$ 消除
 4. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A; A \vdash \neg A$ 公理
 5. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A; A \vdash A$ 公理
 6. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A; A \vdash \neg B$ 4, 5 $\neg$ 消除

7. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B); \neg A \vdash A \rightarrow \neg B$ 6演绎定理

8. $\neg A \rightarrow \neg(A \rightarrow \neg B) \vdash A$ 3, 7 $\neg$ 引入

七、在 FC 中证明：（20分）

(1) $\vdash (\exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x)) \rightarrow \forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$

只需证 $\exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x) \vdash \forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$ 演绎定理

1. $P(x) \rightarrow \exists x P(x)$ 定理 5.2.2 前提

2. $\forall x Q(x) \rightarrow Q(x)$ 定理 5.2.1

3. $\exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x) \vdash \exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x)$ 前提

4. $\exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x) \vdash P(x) \rightarrow Q(x)$ 1, 3, 2传递

5. $\exists x P(x) \rightarrow \forall x Q(x) \vdash \forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$ 4定理 5.2.5

(2) $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))) \vdash \exists x P(x) \rightarrow Q(y)$

只需证 $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x) \vdash Q(y)$ 演绎定理

1. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x) \vdash \exists x P(x)$

2. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x); P(x) \vdash P(x)$ 前提

3. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x); P(x) \vdash \forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x)))$ 前提

4. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))) \rightarrow (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x)))$ 定理 5.2.1

5. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x); P(x) \vdash P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))$ 3, 4 r_{mp}

6. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x); P(x) \vdash \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))$ 2, 5 r_{mp}

7. $\neg Q(y) \rightarrow (Q(y) \rightarrow \neg R(x))$ 定理 3.1.3

8. $\neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x)) \rightarrow Q(y)$ 7逆否

9. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x); P(x) \vdash Q(y)$ 6, 8 r_{mp}

10. $\forall x (P(x) \rightarrow \neg(Q(y) \rightarrow \neg R(x))), \exists x P(x) \vdash Q(y)$ 1, 9存在消除

八、只要是计算机系的本科生或者研究生，就一定学过 C 语言和 $Java$ 语言。

如果是学过 C 语言或者 $C++$ 语言的学生，那么就一定会编程。

因此只要是计算机系的本科生，就会编程。

将上面三句话分别用谓词公式表示出来，并在 FC 中证明其推理的正确性。（15分）

设 x 是全体学生，

$P(x)$ 表示 x 是计算机系的本科生， $Q(x)$ 表示 x 是计算机系的研究生，

$R(x)$ 表示 x 学过 C 语言， $S(x)$ 表示 x 学过 $Java$ 语言，

$T(x)$ 表示 x 学过 $C++$ 语言， $U(x)$ 表示 x 会编程

第一句： $\forall x ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x))$

第二句： $\forall x (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x))$

第三句： $\forall x ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x)), \forall x (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x)) \vdash \forall x (P(x) \wedge \neg Q(x) \rightarrow U(x))$

设公式集 $\Gamma = \{\forall x ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x)), \forall x (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x))\}$

1. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash P(x) \wedge \neg Q(x)$ 前提

2. $P(x) \wedge \neg Q(x) \rightarrow (P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x))$ 定理 3.1.15

3. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash (P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x))$ 1, 2 r_{mp}

4. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash \forall x ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x))$ 前提

5. $\forall x ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x)) \rightarrow ((P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x))$ 定理 5.2.1

6. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash (P(x) \wedge \neg Q(x)) \vee (\neg P(x) \wedge Q(x)) \rightarrow R(x) \wedge S(x)$ 4, 5 r_{mp}

7. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash R(x) \wedge S(x)$ 3, 6 r_{mp}

8. $R(x) \wedge S(x) \rightarrow R(x)$ 定理 3.1.16

9. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash R(x)$ 7, 8 r_{mp}

10. $R(x) \rightarrow R(x) \vee T(x)$ 定理 3.1.15

11. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash R(x) \vee T(x)$ 9, 10 r_{mp}

12. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash \forall x (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x))$ 前提

13. $\forall x (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x)) \rightarrow (R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x))$ 定理 5.2.1

14. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash R(x) \vee T(x) \rightarrow U(x)$ 12, 13 r_{mp}

15. $\Gamma; P(x) \wedge \neg Q(x) \vdash U(x)$ 11, 14 r_{mp}

16. $\Gamma \vdash P(x) \wedge \neg Q(x) \rightarrow U(x)$ 15演绎定理

17. $\Gamma \vdash \forall x (P(x) \wedge \neg Q(x) \rightarrow U(x))$ 16定理 5.2.5

综上，以上推理正确